

Europese Raad

Brussel, 25 maart 2022
(OR. en)

EUCO 1/22

CO EUR 1
CONCL 1

NOTA

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties

Betreft: Bijeenkomst van de Europese Raad (24 en 25 maart 2022)
– Conclusies

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

_____

De Europese Raad heeft met de Amerikaanse president van gedachten gewisseld over de trans-Atlantische samenwerking in het kader van de Russische militaire agressie tegen Oekraïne.

*

* *

I. RUSSISCHE MILITAIRE AGRESSIE TEGEN OEKRAÏNE

1. De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne vormt een grove schending van het internationaal recht en leidt tot enorm veel dodelijke slachtoffers en gewonden onder de burgerbevolking. Rusland richt zijn aanvallen op burgers en op burgerobjecten, waaronder ziekenhuizen, medische voorzieningen, scholen en schuilplaatsen. Deze oorlogsmisdaden moeten onmiddellijk stoppen. De verantwoordelijken en hun medeplichtigen zullen ter verantwoording worden geroepen overeenkomstig het internationaal recht. Het beleg van Mariupol en andere Oekraïense steden, alsook de weigering door Russische militaire strijdkrachten om humanitaire toegang te verlenen, zijn onaanvaardbaar. De Russische troepen moeten onmiddellijk veilige doorgang naar andere delen van Oekraïne verlenen, en toelaten dat humanitaire hulp Mariupol en andere belegerde steden bereikt.
2. De Europese Raad vraagt Rusland met aandrang om burgers die in alle andere oorlogsgebieden vastzitten, dringend veilige doorgang te garanderen naar een bestemming van hun keuze, alle gijzelaars onmiddellijk vrij te laten, ongehinderde humanitaire toegang te verlenen en humanitaire corridors in te stellen. Hij dringt er tevens op aan dat Rusland zijn verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal humanitair recht volledig nakomt, en zich voegt naar de recente beschikking van het Internationaal Gerechtshof.
3. De Europese Raad eist dat Rusland zijn militaire agressie op het grondgebied van Oekraïne onmiddellijk staakt, alle strijdkrachten en militaire uitrusting onmiddellijk en onvoorwaardelijk terugtrekt uit het gehele grondgebied van Oekraïne, en de territoriale integriteit, de soevereiniteit en de onafhankelijkheid van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen volledig eerbiedigt.

4. De Europese Unie staat aan de zijde van Oekraïne en zijn bevolking en de Europese Raad bekrachtigt de Verklaring van Versailles, en erkent daarbij de Europese aspiraties van Oekraïne en de Europese keuze van Oekraïne, zoals vermeld in de associatieovereenkomst. De Europese Raad herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om conform de bepalingen van de Verdragen haar advies uit te brengen. De Europese Unie zal gecoördineerde politieke, financiële, materiële en humanitaire steun blijven verlenen. De Europese Unie heeft tot dusver aanzienlijke sancties vastgesteld, die een enorme impact hebben op Rusland en Belarus, en blijft bereid om snel mazen te dichtten, daadwerkelijke en mogelijke omzeiling aan te pakken, en snel verdere gecoördineerde, zware sancties op te leggen aan Rusland en Belarus om de Russische mogelijkheden om de agressie voort te zetten op effectieve wijze te dwarsbomen. De Europese Raad roept alle landen op zich aan te sluiten bij deze sancties. Iedere poging om de sancties te omzeilen of om Rusland op een andere manier te helpen, moet worden verhinderd.
5. De Russische militaire agressie tegen Oekraïne heeft miljoenen mensen gedwongen hun huizen te ontvluchten. Velen onder hen hebben onderdak en veiligheid gevonden in de Europese Unie, dankzij het mechanisme voor tijdelijke bescherming. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de behoeften van de meest kwetsbaren en aan maatregelen om mensenhandel te voorkomen en op te sporen. De Europese Raad brengt hulde aan alle burgers, organisaties en regeringen in heel Europa die solidariteit hebben getoond met degenen die deze gruwelijke oorlog ontvluchten.
6. Deze crisis vormt een enorme uitdaging voor de infrastructuur en openbare diensten van de gaststaten, met name aan de grenzen met Oekraïne. De Europese Raad erkent alle inspanningen die reeds zijn geleverd om vluchtelingen die de oorlog in Oekraïne ontvluchten, op te vangen, en hij roept alle lidstaten ertoe op, hun inspanningen op te voeren in een blijvende geest van eenheid en solidariteit en hij verzoekt de Commissie de nodige initiatieven te nemen om deze inspanningen te faciliteren. Hij dringt er ook op aan dat het werk aan de recente voorstellen van de Commissie ter ondersteuning van de lidstaten met spoed wordt afgerond, zodat snel EU-financiering voor vluchtelingen en voor wie hen opvangt, kan worden vrijgemaakt en hij verzoekt de Commissie te werken aan aanvullende voorstellen om de EU-steun in dit opzicht te versterken. Hij roept de lidstaten ertoe op, met steun van de Commissie noodplannen te ontwikkelen om ook aan de behoeften op middellange en lange termijn tegemoet te komen.

7. De Europese Unie is vastbesloten continue en ononderbroken elektriciteits- en gasstromen naar Oekraïne te waarborgen. De recente synchronisatie van de Oekraïense en Moldavische elektriciteitsnetten met die van de EU is een opmerkelijke verwezenlijking. Dit toont aan dat wij vanaf heden voor onze toekomst met elkaar verbonden zijn. De veiligheid van Oekraïense nucleaire installaties moet worden gewaarborgd, mede met de steun van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie.
8. Gezien de verwoesting en de enorme verliezen die de militaire agressie van Rusland in Oekraïne veroorzaakt, is de Europese Unie vastbesloten steun te verlenen aan de Oekraïense regering voor haar onmiddellijke behoeften en, zodra Rusland zijn verwoestende aanval heeft beëindigd, voor de wederopbouw van een democratisch Oekraïne. Daartoe stemt de Europese Raad in met de ontwikkeling van een solidariteitstrustfonds voor Oekraïne, verzoekt hij zijn internationale partners hieraan deel te nemen, en dringt hij erop aan dat de voorbereidingen onverwijld van start gaan. Hij verzoekt de Commissie technische bijstand te blijven verlenen teneinde Oekraïne te helpen bij de uitvoering van de nodige hervormingen.
9. De Europese Raad vraagt dat te gepasten tijde een internationale conferentie wordt georganiseerd om in het kader van het solidariteitstrustfonds voor Oekraïne financiële middelen aan te trekken.
10. De Europese Raad herhaalt ook dat hij aan de zijde van de Republiek Moldavië en haar bevolking staat.

II. VEILIGHEID EN DEFENSIE

11. Onder verwijzing naar de agenda van Versailles heeft de Europese Raad een strategisch debat gehouden over veiligheid en defensie, mede in verband met de nieuwe veiligheidssituatie in Europa, die een aanzienlijke verschuiving in haar strategische omgeving betekent.
12. De Europese Raad onderschrijft het strategisch kompas, dat strategische sturing voor het komende decennium biedt en een coherente reeks acties, manieren en middelen vastlegt, alsook duidelijke streefdoelen, die noodzakelijk zijn voor de nieuwe impuls die hiervan uitgaat, door:
  - a) de Europese Unie in staat te stellen sneller en doortastender op te treden in crisissituaties;

- b) onze belangen veilig te stellen en onze burgers te beschermen door de capaciteit van de Europese Unie te versterken om op dreigingen te anticiperen of deze te verminderen;
- c) investeringen en innovatie te stimuleren om samen de nodige vermogens en technologieën te ontwikkelen;
- d) onze samenwerking met partners te verdiepen om gemeenschappelijke doelen te bereiken.

De Europese Raad verzoekt de Raad onmiddellijk verder te werken aan de uitvoering van het strategisch kompas volgens het daarin opgenomen tijdschema.

13. De Europese Raad ziet uit naar een door de Commissie in overleg met het Europees Defensieagentschap uiterlijk midden mei op te stellen analyse van de investeringstekorten op defensiegebied en naar de voorstellen voor verdere initiatieven die nodig zijn voor de versterking van de Europese technologische en industriële defensiebasis. Deze analyse zal bijdragen tot het versterken van de weerbaarheid van de Europese Unie en tot het vergroten van haar veiligheids- en defensiecapaciteit, doordat meer en beter wordt geïnvesteerd, met bijzondere aandacht voor vastgestelde strategische tekortkomingen. Hij verzoekt de Raad de besprekingen over de recente Commissievoorstellen voort te zetten.
14. Teneinde de defensievermogens van de Europese Unie en de lidstaten te versterken, moet het volledige potentieel van de financieringsinstrumenten en financieringsinitiatieven van de Europese Unie, met name het Europees Defensiefonds en de permanente gestructureerde samenwerking, het vermogensontwikkelingsplan en de gecoördineerde jaarlijkse evaluatie inzake defensie, worden benut. Daarnaast moeten tussen nu en eind 2022 maatregelen worden genomen om voor de defensie-industrie de toegang tot particuliere financiering te bevorderen en te vergemakkelijken, mede door optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de Europese Investeringsbank biedt. De Europese Raad zal de uitvoering van het strategisch kompas en de vorderingen op veiligheids- en defensiegebied regelmatig evalueren. Hij zal indien nodig verdere richtsnoeren verstrekken.

III. ENERGIE

15. De Europese Unie zal zo spoedig mogelijk haar afhankelijkheid van de invoer van gas, olie en steenkool uit Rusland afbouwen, zoals vermeld in de Verklaring van Versailles. De Europese Raad ziet derhalve uit naar het uitgebreide en ambitieuze plan dat in nauwe coördinatie met de lidstaten wordt opgesteld en dat de Commissie daartoe uiterlijk eind mei 2022 zal indienen. Er zal rekening worden gehouden met de nationale omstandigheden en de energiemix van de lidstaten.
16. De steeds nadeliger gevolgen voor burgers en bedrijven van de aanhoudend hoge energieprijzen worden nog verergerd door de Russische militaire agressie tegen Oekraïne. De Europese Raad heeft besproken hoe de meest kwetsbare consumenten verder kunnen worden geholpen en hoe Europese ondernemingen op korte termijn kunnen worden ondersteund.

De Europese Raad:

- a) verzoekt de lidstaten en de Commissie optimaal gebruik te blijven maken van de toolbox, waaronder het nieuwe tijdelijke crisiskader voor staatssteun als een in de tijd beperkte afwijking van de status quo. Zoals de Commissie voorstelt, kan een tijdelijke belasting op uitzonderlijke winsten of regelgevend optreden op dat gebied een nuttige bron voor nationale financiering zijn;
- b) draagt de Raad en de Commissie op dringend in gesprek te gaan met de belanghebbenden uit de energiesector en te bespreken of en hoe de door de Commissie voorgestelde kortetermijnopties (directe steun aan consumenten door middel van vouchers, fiscale kortingen of door middel van een aggregator model/single buyer, staatssteun, belasting (accijnzen en btw), prijsstops, regelgevende maatregelen zoals contracts for differences) zouden bijdragen tot het beperken van de gasprijs en het tegengaan van het besmettingseffect van de gasprijzen op de elektriciteitsmarkten, rekening houdend met de nationale omstandigheden;

- c) vraagt de Commissie voorstellen in te dienen om het probleem van buitensporige elektriciteitsprijzen doeltreffend aan te pakken, zonder afbreuk te doen aan de integriteit van de eengemaakte markt, met behoud van de stimulansen voor de groene transitie, waarbij de voorzieningszekerheid gewaarborgd blijft en disproportionele begrotingsuitgaven worden vermeden.

In de huidige context van zeer hoge elektriciteitsprijzen is de Commissie bereid om de verenigbaarheid met de bepalingen van de Verdragen en Verordening (EU) 2019/943 van door de lidstaten ter kennis gebrachte tijdelijke noodmaatregelen voor de elektriciteitsmarkt met spoed te beoordelen, onder meer om de impact van de prijzen van fossiele brandstoffen op de elektriciteitsproductie te verlichten.

Bij de beoordeling van de verenigbaarheid zal de Commissie er via een versnelde procedure ook voor zorgen dat aan de volgende voorwaarden is voldaan: de maatregelen beperken de prijzen van de spotmarkt voor elektriciteit voor bedrijven en consumenten en hun invloed op de handelsvoorwaarden is niet van dien aard dat zij in strijd zijn met het openbare belang. Bij die beoordeling zal rekening worden gehouden met de tijdelijke aard van de maatregelen en de mate van elektriciteitsinterconnectiviteit met de eengemaakte markt voor elektriciteit.

17. De Europese Raad heeft de onmiddellijke paraatheid van de EU geëvalueerd, en de Raad opgedragen de voorstellen van de Commissie betreffende het EU-beleid inzake gasopslag te onderzoeken en daarbij terdege rekening te houden met de belangen van de lidstaten die over substantiële opslagcapaciteit beschikken, met het oog op een eerlijk evenwicht. De herbevoorrading van de gasopslag in de hele Unie moet zo snel mogelijk worden opgestart, volledig rekening houdend met nationale paraatheidsmaatregelen. Met het oog op de komende winter zullen de lidstaten en de Commissie dringend:
  - a) de nodige solidariteits- en compensatiemechanismen instellen;

- b) samenwerken voor de vrijwillige gemeenschappelijke aankoop van gas, lng en waterstof, daarbij optimaal gebruikmakend van het collectieve politieke gewicht en het marktgewicht van de Europese Unie en haar lidstaten om bij onderhandelingen de prijzen te drukken. Het platform voor gemeenschappelijke aankopen zal ook openstaan voor de partners van de Westelijke Balkan en de drie geassocieerde oostelijke partners;
  - c) onze gas- en elektriciteitsinterconnecties in de hele Europese Unie voltooien en verbeteren, onder meer de volledige synchronisatie van stroomnetten;
  - d) werken aan het waarborgen van de voorzieningszekerheid van alle lidstaten.
18. Energiezekerheid en klimaatneutraliteit kunnen alleen worden verwezenlijkt als de Europese Unie steunt op een robuuste en volledig geïnterconnecteerde interne elektriciteitsmarkt en een goed functionerende koolstofmarkt. De Europese Raad heeft besproken hoe kan worden voortgewerkt aan het monitoren en optimaliseren van het functioneren van die markten. Hij verzoekt de Commissie uiterlijk in mei 2022 de nodige initiatieven te nemen, mede rekening houdend met de eindverslagen van het ACER en de ESMA.
19. De Europese Unie zal de coördinatie met internationale partners voortzetten om te zorgen voor een toereikende bevoorrading en de stijging van de energieprijzen af te remmen.

IV. ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

20. De Europese Raad roept ertoe op voort te werken aan de uitvoering van de Verklaring van Versailles wat betreft de opbouw van een meer open en robuuste economische basis, met name door onze strategische afhankelijkheden te verminderen op de meest gevoelige terreinen zoals kritieke grondstoffen, halfgeleiders, gezondheid, digitale zaken en levensmiddelen, en door een ambitieus en robuust handelsbeleid te voeren en investeringen te bevorderen.

21. Dertig jaar na de oprichting ervan blijft de eengemaakte markt een van de belangrijkste troeven van de Europese Unie voor duurzame groei en het scheppen van banen, en is zij van cruciaal belang om de groene en de digitale transitie te versnellen en de veerkracht van onze economieën te versterken. Het functioneren van de eengemaakte markt moet worden gewaarborgd, ook in tijden van crisis. Om ervoor te zorgen dat het potentieel van de eengemaakte markt ten volle wordt benut ten behoeve van de Europese consumenten en dat de eengemaakte markt bijdraagt tot het verhogen van de productiviteit en het verbeteren van het concurrentievermogen van de Europese bedrijven, dringt de Europese Raad erop aan dat:
- a) de regels van de eengemaakte markt strikt ten uitvoer worden gelegd en worden gehandhaafd, en dat ervoor wordt gezorgd dat alle bedrijven de geharmoniseerde normen en mededingingsregels van de EU naleven;
  - b) de industriestrategie en de strategie voor kleine en middelgrote ondernemingen worden uitgevoerd;
  - c) de eengemaakte markt wordt voltooid, met name op digitaal gebied en wat betreft diensten;
  - d) knelpunten worden voorkomen of nauwlettend worden gemonitord, dat de resterende ongerechtvaardigde belemmeringen alsook de administratieve lasten worden verwijderd, en dat wordt vermeden dat er nieuwe ontstaan;
  - e) wordt gezorgd voor betere onderlinge verbindingen tussen de ecosystemen van de lidstaten, en dat de toeleveringsketens worden veiliggesteld en gediversifieerd;
  - f) de positie van de Europese Unie als internationale normbepaler wordt verstevigd.
22. De Europese Raad heeft van gedachten gewisseld over de recente economische ontwikkelingen. Hij hecht zijn goedkeuring aan de beleidsprioriteiten van de jaarlijkse duurzamegroei-analyse en verzoekt de lidstaten deze prioriteiten in hun nationale hervormingsprogramma's en stabiliteits- of convergentieprogramma's te verwerken. Hij hecht tevens zijn goedkeuring aan de ontwerpaanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone.

23. De Europese Raad verzoekt de Raad om, rekening houdend met de specifieke situatie van alle lidstaten, verder te werken aan de mededeling van de Commissie over stijgende voedselprijzen en mondiale voedselzekerheid, waarin zowel kortetermijnmaatregelen worden uiteengezet om de betaalbaarheid van levensmiddelen in de Europese Unie aan te pakken en landbouwers te helpen die met hoge productiekosten worden geconfronteerd, als maatregelen op middellange termijn worden ontvouwd ter ondersteuning van de transitie naar een duurzaam voedselsysteem.
24. De Europese Raad verzoekt de Commissie om, in overleg met internationale partners, prioriteit te geven aan de werkzaamheden op het gebied van mondiale voedselzekerheid en de betaalbaarheid van levensmiddelen, met name door ondersteuning van voedselzekerheid en landbouw in Oekraïne en de meest kwetsbare en zwaarst getroffen derde landen. Dat zal het kerndoel van het FARM-initiatief zijn (Food and Agricultural Resilience Mission). Deze multilaterale werkzaamheden moeten een efficiënte marktwerking waarborgen en lokale productie aanmoedigen om het risico op voedselonzekerheid te verminderen. De integriteit van de voedselvoorzieningsketens moet worden beschermd.

V. COVID-19

25. De Europese Raad heeft de coördinatie-inspanningen in reactie op de COVID-19-pandemie geëvalueerd.
26. Hij heeft de balans opgemaakt van de vooruitgang met de concretisering van de internationale samenwerking op het gebied van mondiale governance inzake gezondheid en van solidariteit, mede middels een betere inzet van vaccins en, onder auspiciën van de Wereldgezondheidsorganisatie, de werkzaamheden rond een toekomstig instrument voor een betere preventie, paraatheid en respons bij pandemieën. De Europese Raad is tevens ingenomen met de vooruitgang die in de Wereldhandelsorganisatie is geboekt op het gebied van intellectuele-eigendomsrechten.

VI. EXTERNE BETREKKINGEN

27. De Europese Raad heeft de top EU-China van 1 april 2022 voorbereid. Hij wisselde van gedachten over de betrekkingen met China in de nieuwe mondiale context, met name de Russische militaire agressie tegen Oekraïne.
28. De Europese Raad heeft de aanslepende politieke crisis in Bosnië en Herzegovina besproken. De Europese Unie herhaalt gehecht te zijn aan het Europees perspectief voor Bosnië en Herzegovina en de Westelijke Balkan. De leiders in Bosnië en Herzegovina moeten hun vaste wil tonen om spoedig de hervormingen van de grondwet en de kieswetgeving af te ronden, die van essentieel belang zijn voor de stabiliteit en het volledige functioneren van het land, maar ook om alle andere prioritaire hervormingen te ondersteunen die in het standpunt van de Commissie zijn vermeld om de status van kandidaat te verkrijgen. De Europese Unie is klaar om haar inzet op hoog niveau op dit gebied voort te zetten.

VII. VOLGENDE STAPPEN

29. De Europese Raad zal al deze aangelegenheden nogmaals bespreken tijdens een buitengewone bijeenkomst.

VIII. DIVERSEN

30. De Europese Raad heeft de heer Charles Michel herkozen tot voorzitter van de Europese Raad voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 30 november 2024.
31. De Europese Raad heeft nota genomen van het besluit van de staatshoofden en regeringsleiders van de verdragsluitende partijen bij het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de economische en monetaire unie die de euro als munt hebben, tot herbenoeming van de heer Charles Michel tot voorzitter van de Eurotop voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 30 november 2024.